7/1558 -5-

T.C.
ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

251

31 MART 2000

SAYI : B.11.0.APK.0.10.01.21./EA/- 448 - 9/14
KONU :Nevşehir Milletvekili
Sayın Mehmet ELKATMIŞ'ın
yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: A) TBMM Başkanlığının 07.03.2000 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1558-4513/10776 sayılı yazısı.
B) Başbakanlığın 10.03.2000 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-177-9/1370 sayılı yazısı.

Nevşehir Milletvekili Sayın Mehmet ELKATMIŞ'ın Sayın Başbakanımıza yönelttiği 7/1558-4513 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof.Dr.Enis ÖKSÜZ
Ulaştırma Bakanı

EK :
1 Cevap formu (3 Sayfa)
DAĞITIM:
TBMM Başkanlığına
Başbakanlığa

7/1558 -6-

252

NEVŞEHİR MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET ELKATMIŞ'IN 7/1558-4513 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI

Bilindiği gibi önümüzdeki aylarda GSM-1800 cep telefonlarının ihalesi yapılacaktır. Ancak ihaleden evvel baz istasyonları ve frekans tahsisleri verilmek suretiyle bazı şirketlere birtakım ayrıcalıklar ve avantajlar sağlandığı; rekabet ortamının ortadan kaldırıldığı; haksız rekabete meydan verildiği; ihaleye çıkılmadan dahi ihaleye fesat karıştırıldığı; şaibeler olduğu yönünde komuoyunda ve medyada kuşkular ve bir takım iddialar bulunmaktadır.

SORULAR

1. GSM-1800 cep telefonları ihalesinden evvel baz istasyonları ve frekans tahsislerine niçin izin verilmiştir.?
2. Şayet bu işlerin önceden yapılması muhakkak gerekli ise niçin bu işler için de ihaleye çıkılmamıştır ?
3. Şayet bu işler için bir ihale açılmasına gerek yoksa niçin talepte bulunan veya bulunacak olan şirketlere eşit muamele yapılmamıştır ?
4. Başvuruda bulunan veya başvuruda bulunacak şirketlere sadece 5 baz istasyon kurmak için izin verileceği kararlaştırılmışken, Ericsson isimli şirkete niçin ayrıcalık tanınarak 20 baz istasyonu ve frekans tahsisi yapılmıştır.?
5. Bu konuda Ericsson Firmasının 10.12.1999 tarihli başvurusunu Telsiz Genel Müdürlüğünün 20.12.1999 tarihli yazısı ile red cevabı verilmişken ve yine aynı firmanın ısrarla yaptığı 29.12.1999 tarihli dilekçesine aynı Genel Müdürlükçe cevap dahi verilmezken aynı firmanın yine ısrarla yaptığı 14 Ocak 2000 tarihli başvurusuna bürokraside emsaline ender rastlanacak bir şekilde aynı gün neden daha önceki " 5 baz istasyonu sınırlaması kararını hiçe sayarak 20 baz istasyonu ve frekans tahsisi yapılmıştır. Acaba bu ani karar değişikliğinde hangi faktörler ve sebepler ile kimler etkili olmuştur.?
6. Ericsson Firmasının elinde binlerce istasyon bulunmaktadır. Buna rağmen bu şirket yeni baz istasyonlarına neden ihtiyaç duymuştur.?
7. Şayet bu baz istasyonları deneme amacıyla kurulmuşsa ayrıca frekans tahsisi de gerekli midir ?
8. Ericsson Firmasının 29.12.1999 tarihli başvuru dilekçesine "ihaleye iştirak edecek konsorsiyumlara hizmet verebilmek amacıyla uzun bir süredir hazırlıklarını sürdürmektedir. Bu ihaleye iştirak etmeyi planlayan konsorsiyumlarım üyelerini ofislerinde ve civarında" ifadelerini kullanmaktadır. Bu ifadeler karşısında bu firmanın gerekli izini almadan dahi faaliyetine başlamış olduğu görülmektedir. Acaba neye güvenerek izin almadan bu çalışmaya başlamıştır.? Yoksa kendilerine birileri güven ve garanti mi vermiştir? Bu şirket, hangi konsorsiyum ve üyelerinin bu ihaleye katılması henüz ihale açılmadan nereden bilmektedir. Ayrıca şirket baz istasyonlarını hangi konsorsiyum ve üyelerinin ofislerinde veya civarında kurmuştur. Böyle bir yaklaşım teknik ve usul yönünden normal midir ?
9. Ericsson Firmasına böyle bir ayrıcalık tanınması gerek baz istasyonu kuracak firmalar yönünden ve gerekse ihaleye katılacaklar yönünden haksız rekabet ortamı ve şaibeler doğurmaz mı?
10. Ericsson Firmasına baz istasyonları kurmak için 30.6.2000 tarihine kadar süre verilmiştir. Şayet GSM 1800 ihalesi bu süreden evvel yapılırsa Ericsson Firmasına verilen izinin ne anlamı olacaktır? Bu çelişki ne ile izah edilecektir?
11. GSM 1800 cep telefonları ihalesi ne zaman yapılacaktır?
12. Bu ihalenin kapalı zarf usulüyle yapılacağı söylenmektedir. Bu iddia doğru ise çok iddialı geçeceği tahmin edilen bu ihalenin rekabete açık olması, daha şeffaf olması bakımından açık usulle yapılması daha doğru olmaz mı?
13. Yukarıda arz edilen konularda bir soruşturma açmayı düşünüyor musunuz ?

CEVAP:

Bilindiği üzere şu anda GSM 900 sistemi hizmettedir. GSM-1800 sisteminin teknolojisi mevcut sistemden daha farklı olup, Avrupa ülkelerinde bu sisteme geçilmiştir. Böyle yeni bir teknolojinin uygulanabilmesi için saha test ve denemelerinde bulunmak ve yeni teknoloji ile ilgili gerek montaj için gerekse bakım onarım için eğitim çalışmaları yapılması amaçlanmıştır. 2813 sayılı Telsiz Kanununun 7.nci maddesinin (b) fıkrasında belirtilen "Telsiz haberleşmesi ve endüstrisi alanlarındaki araştırmacı ve imalatçı kuruluşlarla da işbirliği yaparak elektronik ve elektromanyetik teknolojideki gelişmeleri takip etmek." amir hükmü çerçevesinde GSM-1800 Sayısal Hücresel Mobil telefon sistemi tesis ve işletmesi için müracaatta bulunan imalat ve ithalatcı alt yapı şirketlerine test ve deneme amaçlı geçici süre ile sınırlı sayıda baz istasyonlarının kurulmasına izin verilmiş, geçici ve çok kısıtlı frekans tahsisi yapılmıştır.

Telsiz Kanununun 9.ncu maddesine göre Kamu yararı açısından gerekli görülerek söz konusu test ve deneme amaçlı olarak verilen baz istasyonu kurma izinleri Katma Değerli Mobil Telefon şebeke izinleri olmayıp, ihale gerektirmeyen Telsiz Genel Müdürlüğünün yetkisi dahilindeki geçici izinlerdir. Bu izin kalıcı izin olmayıp test ve deneme çalışmalarının akabinde kurma izinleri ve frekansları iptal edilir ve geçici ithaline izin verilen cihazlar firmaca yurtdışına iade edilir.

GSM Mobil Sistemleri baz istasyonları ve el cihazları üreten imalatcı ve ithalatcı firmalardan; sadece Ericsson Telekomünikasyon A.Ş.'ne değil bunun dışında bu yönde talebi olan; Simko Ticaret ve Sanayi A.Ş., Nokia Telecomünnications Elektronik Ltd. Şti. ve Netaş A.Ş.' ne farklı yerlerde, farklı sayılarda, farklı gerekçelerle müracaatta bulunmaları üzerine gösterdikleri gerekçeler doğrultusunda talepleri değerlendirilmeye alınmıştır. Bu firmaların talep ettikleri miktarlarda test ve deneme amaçlı geçici süre ile baz istasyonu kurulmasına, geçici ithaline izin verilmiş ve geçici frekans tahsisi yapılmıştır. Hiç bir firmanın talebi reddedilmemiş, istedikleri baz istasyonları miktarlarında arttırma ve eksiltme yapılmamıştır.

Ericsson Türkiye Firmasının Telsiz Genel Müdürlüğüne yaptığı müracaatlar sonucunda talebi incelenmiş ve firmaya verilen izinlerde, Firmanın ortaya koyduğu gerekçeler dikkate alınarak verilmiştir. Firmanın Telsiz Genel Müdürlüğüne yaptığı son müracaatta GSM-1800 MHz frekans bandında çalışabilen sadece baz istasyonlarında kurulu demostrasyon amaçlı bir test ve deneme sistemlerinin kurulmasını amaçladığını belirtmiştir. Firmanın ortaya koyduğu bu gerekçeleri dikkate alınarak Ankara'da 3, İzmir'de 2 ve İstanbul'da 15 olmak üzere toplam 20 adet baz istasyonu için 30.06.2000 tarihine kadar kullanılmak üzere geçici sistem kurma izni ve geçici ithal izni verilmiştir.

Kurulması düşünülen şebekenin TTAŞ, Turkcell ve Telsim gibi mevcut Sabit ve Mobil Şebeke operatörlerine bağlanması imkansız olduğu, dolayısıyla şebekenin ticari kullanıma açılması ihtimali kesinlikle söz konusu değildir.

GSM-1800 baz istasyonu GSM-900 baz istasyonu ile aynı teknik özellikte ve frekansta olmayan farklı teknolojilerde imal edilmiş telsiz cihazlarıdır. Ericsson firmasının test deneme için talep ettiği baz istasyonları 1800 MHz bandında çalışan yeni GSM-1800 sayısal hücresel mobil telefon sistemi olup, bu cihazlarla ilgili olarak adı geçen firmanın daha önce ithalat izni bulunmamaktadır.

Bunun dışında Telsiz Genel Müdürlüğü sorumluluk alanında izinsiz bir çalışma yapıldığına dair bir tesbit bulunmamaktadır. Test ve deneme amaçlı 30.06.2000 tarihine kadar verilen geçici izin; GSM-1800 sayısal hücresel mobil telefon sistemi ihalesinin sonuçlanmasına dayalı verilmiş bir izin değildir. İhale sonrası da söz konusu firma, GSM-1800 işleticisi firmalara test, deneme, tanıtım ve servis eğitimi amaçlı olarak baz istasyonlarını bulundurmaya bir müddet daha ihtiyaç duyabilir. Şayet ihtiyaç duymazsa cihazların 30.06.2000 tarihinden sonra yurt dışına çıkartma zorunluluğu bulunmaktadır. Verilen izinler dışında başka maksatlar için kullanılması söz konusu değildir.

Verilen izinler tamamen 2813 Sayılı Telsiz Kanunu, Yönetmelik ve Tebliğler çerçevesinde verilmiştir.

GSM-1800 Sayısal Hücresel Mobil Telefon sistemi için saha test ve deneme çalışmaları yapmak üzere GSM mobil sistemleri baz istasyonları ve el cihazı üreten imalatçı firmalara talep ettikleri miktarlarda baz istasyonları için geçici kurma izni ve ithal izni verilmiştir. Hiçbir firmanın talebi reddedilmemiş, istedikleri baz istasyonları miktarlarında eksiltme veya artırma yapılmamıştır.

Öte yandan 1 Mart 2000 tarihli Resmi Gazete'de ihale ilanı yayımlanmış bulunan ve 3 Nisan 2000 tarihinde ihalesi gerçekleştirilecektir. GSM-1800 Sayısal Hücresel Mobil Telefon Sistemi İhalesinin Teknik Şartnamesinde de görüleceği gibi hiçbir firmaya ayrıcalık tanınmamıştır. Bilakis GSM-1800 lisansı alacak olan potansiyel firmalar daha kısa sürede altyapılarını tamamlama fırsatını elde etmiş olacaklar ve çok kısa sürede GSM-1800 Sayısal Hücresel Mobil Telefon Sistemini işletmeye açarak mevcut diğer iki GSM Operatörü ile rekabet ortamı oluşacaktır. Bu rekabet ortamı içerisinde, kamuya ve dolayısıyla vatandaşlarımıza, daha yaygın, kaliteli, ucuz ve yeni teknoloji ürünü GSM Sayısal Hücresel Mobil Telefon Hizmetleri sunulabilme imkanı sağlanacaktır.

Ayrıca sormuş olduğunuz soruları da kapsayacak şekilde Bakanlığımız Teftiş Kurulu Başkanlığına vermiş olduğum talimat üzerine Bakanlığımız Müfettişlerince inceleme ve tahkikat yapılmaktadır. Yapılmakta olan tahkikat sonucundan ayrıca bilgi verilecektir.